

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

95 Obijcies ultimò : Majorem videtur habere A oppositionem cum unione hypostatica habitus vitii , quàm fomes peccati : Sed habitus vitiosus , de potentia absoluta possunt esse in humanitate Verbo unita : Ergo & fomes peccati , Major videtur manifesta , Tum quia habitus vitiosus proximior est malo ad quod dat facilitatem , quàm fomes qui non dat facilitatem , sed in potentia consistit . Tum etiam quia fomes peccati non inclinatur in malitiam moralem formaliter , sed tantum pro materiali , scilicet ad bonum delectabile ; habitus verò vitiosus est facilitas , inclinatio , & promptitudo ad malum , ut malum malitià morali formaliter . Minor verò suadetur : Cum unione hypostatica solum malum culpæ videtur habere oppositionem : Sed habitus vitiosus non importat malum culpæ , ablatam enim omni culpā , imò & reatu pœnæ , possunt manere hujusmodi habitus , ut patet in baptizatis , quibus omnis culpa & pœna perfecte remittitur , & tamen si habeant antea habitus vitiorum , non propterea per baptismum auferuntur : Ergo habitus vitiosus possunt , saltem de absoluta potentia , in humanitate Verbo unita existere .

96 Respondeo , concessa Majori , negando Minorē , implicat enim habitus vitiosus in humanitate Verbo unita existere , quiddam in contrarium dicant Vazquez hic disp. 61. cap. 8. num. 36. Ragusa disp. 114. §. 8. & alii ejusdem Societatis . Ratio verò negati ex principiis suprà statutis facile colligitur . Christi enim humanitas , ex vi unionis hypostaticæ , est infinitè atque summè sancta : Sed cum infinita & summa sanctitate habitus vitiosus impossibilis est : Ergo & cum unione hypostatica . Major patet , Minor probatur . Tum quia summa & infinita sanctitas , nedum cum peccato , sed etiam cum potentia proxima peccandi , impossibilis est , ut articulo præcedenti ostendimus : Ergo & cum facilitate ad peccandum , quæ proximiùs ad peccandum , quàm ipsa potentia accedit . Tum etiam , quia summa sanctitas dicit summam à peccato distantiam : Sed major est distantia , à peccato distare , & à facilitate ad peccandum , quàm à solo peccato : Ergo summa sanctitas nedum opponitur peccato , sed etiam vitio , quod facilitatem ad peccandum præstat . Unde ad probationem Minoris , Major neganda est ; nam cum unione hypostatica , non solum peccatum , sed etiam proxima & expedita ad peccandum potentiam , & à fortiori facilitas , inclinatio , & promptitudo ad peccandum , impossibilia sunt .

§. III.

Corollarium notatu dignum.

97 EX dictis in hac disputatione colligitur , tres esse causas sufficientes impeccabilitatis Christi . & exclusionis fomitis ab ejus humanitate . Prima & principalis est unio hypostatica , quæ cum summè & infinitè humanitatem Christi sanctificet , nedum peccatum , & potentiam peccandi , sed etiam omnes motus inordinatos appetitus sensitivi prorsus excludit , ut ex suprà dictis patet .

Secunda est visio beatifica , quæ cum animam Christi primæ rectæ operationis regulæ conjungat , illam etiam reddit impeccabilem , & insuper vim & efficacitatem habet comprimendi omnem inordinatum affectum appetitus sensitivi : si enim in via , perfecta Dei contemplatio , quæ est sub velamine fidei , ita ad se rapit sen-

suum , ut licet non impediat omnem motum appetitus , saltem ipsum egerie moderetur , ut pro eo tempore quo durat , impediat , ut patet ex eâdem ; nihil mirum , si clara illa Dei contemplatio , constanter in Christo & in Beato petro , rans , omnem inordinatum motum appetitus prorsus impediat .

Tertia causa impeccabilitatis Christi , & exclusionis fomitis ab ejus humanitate , sunt perfectione gratiæ habitualis in anima ejus existentis , & virtutum quæ ab ea dimanant , in enim gratia , ratione conjunctionis quam habet cum gratia unionis , & quia in Christo est actu perfecto & cōnaturali , habet quandam participationem gratiæ patriæ , ratione cujus humanam animam Christi in bono , & potentiam peccandi , ac fomitem peccati , motusque omnes inordinatos appetitus sensitivi , ab humanitate ejus excludit ; atque ita Christus triplici titulo laudatus & impeccabilis est , unde ob triplicem illam sanctitatem & impeccabilitatem ejus causam & prærogativam , Daniel . 9. Sanctus Sanctus appellatur ; & Isaia 6. Seraphim dicunt , sacrum illud trifagium , Sanctus Sanctus Sanctus , ante Thronum ejus decantant .

DISPUTATIO XXI.

De merito Christi.

Ad Questionem 19. D. Thomæ.

Celebris est hæc disputatio , plures enim graves circa meritum Christi , ejusque libertatem , quæ est conditio ad merendum necessaria , occurrunt difficultates , quas arduis sequentibus , eâ quâ poterimus perspicuitate & brevitate , proponemus ac resolvemus .

ARTICULUS PRIMUS.

An & quando Christus meruerit ?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententiae.

PRO resolutione utriusque difficultatis respondendum est ex Tractatu de justificatione de merito , sex conclusiones de lege ordinata ad merendum esse necessarias : Nam primo requiritur quod actio meritoria sit libera , quantum ad liberos nec meremur , nec demeremur . Secundò , operatio debet esse bona ex objecto & omnibus circumstantiis , nam actus malus non meretur præmium , sed pœnam . Tertiò , debet procedere à subiecto grato , juxta illud Genesi 4. Respexit Dominus ad Abel , & ad munera ejus . Ubi prius ad Abel , id est ad subiectum Deo gratum , deinde ad munera ejus respexit Dominus . Quarta , operatio debet esse grata , quia nisi subiectum sit gratum , opera ejus Deo grata non sunt . Quintò , quod formaliter vel virtualiter referatur in finem supernaturalem , quia ut docet S. Thomas 1. 2. quæst. 114. art. 4. charitas est quæ conjungit actus aliarum virtutum cum ultimo fine , & ideo ex imperio charitatis habent quod sint meritoria : vixit enim beati & damnati , quia sunt inter terminos , meriti

vel demereri non possunt. Sexto, quod ad sit patrum & promissio ex parte Dei, & ex parte operantis seu merentis, ordinatio operis ad consequendum primum: quia sine tali promissione & ordinatione, Deus nemini obligari potest ad reddendum primum.

Supponendum est etiam, quatuor esse tempora vel instantia de quibus dubitari potest an Christus meruerit, nempe primum instans conceptionis, reliquum vite tempus usque ad mortem, ipsum instans mortis, & tempus quod post Christi mortem successit. His præmissis.

Licet omnes Theologi unanimiter fateantur Christum dum erat in terris viator, verè & propriè meruisse, idque certè & indubitata fide tenendum sit tamem circa tempus quo meruit, varia sunt Authorum placita, sed omnes sententiæ, ad quatuor reduci possent exilimo.

Prima negat Christum meruisse in primo conceptionis instanti. Hanc tenet Alenius 3. part. quæst. 17. membro 2. art. 1. illamque probabiliorem censet Albertus in 3. dist. 18. art. 6. & D. Bonaventura ibidem art. 10. quæst. 2. & ut probabilem defendit Durandus in eadem distinctione quæst. 2.

Secunda per extremum affirmat, Christum meruisse non solum in hac vita mortali, sed etiam post mortem. Ita quidam quos sine nomine refert Vincentius relect. de gratia Christi quæst. 1. pagina 438. Pro hac etiam refertur Regula hic disp. 1. §. 1. & alii qui volunt Christum meruisse per effusionem sui sanguinis ex latere transfixo, quod vulnus certum est fuisse Christo inflictum post ejus mortem. Huic etiam favent quidam Theologi, qui ut refert Vazquez hic disp. 76. cap. 1. docent Christum nunc actu mereri in sacrificio missæ, & in collatione sacramentorum.

Tertia Christi meritum a primo instanti conceptionis usque ad instans mortis inclusive protendit, & asserit in instanti terminativo vitæ, mortisque inceptivo, meruisse. Ita Cajetanus in 4. quæst. 50. art. 6. §. ad 1. & 2. 2. quæst. 124. art. 4. ad 2. Martini argumentum, quem sequitur Hurtado disp. 63. sect. 10.

Quarta & vera sententia, quæ apud Theologos non solum domesticos, sed etiam extraneos communis est, docet Christum meruisse quidem in primo instanti conceptionis, & toto tempore vitæ, non tamen post mortem, nec in ipso instanti terminativo vitæ, mortisque iniciativo.

§. II.

Statuitur prima conclusio, & ostenditur Christum, verè & propriè meruisse.

Disco primò, Christus verè & propriè meruit.

Conclusio est certa de fide, colligitur enim aperte ex variis Scripturæ locis: Nam dicitur Mat. 13. Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum. Item: Pro eo quod laboravit anima ejus, videbit & saturabitur. Quibus verbis demonstrat Propheta uberrimum fructum qui Christo Domino in præmiis passionis erat præparatus. Unde Hieronymus in hunc locum: Quia igitur laboravit, videbit Ecclesijs in toto orbe consurgere, & eam saturabitur fide. Dicit etiam Apostolus ad Philip. 2. Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, propter quod Deus exaltavit illum. Ubi exaltatio Christi, illius humilitati &

A obedientiæ, ut causæ meritoria tribuitur. Denique in Tridentino definitur, Christum fuisse causam meritoriam nostræ justificationis: Ergo Christum verè & propriè meruisse, certè & indubitata fide tenendum est.

Ratio etiam suffragatur: In Christo enim concurrunt omnes conditiones ad meritum requisitæ: Ergo verè & propriè meruit. Consequentia patet. Antecedens probatur inductione, discurrendo per singulas. In primis certum est secundum fidem, Christi humanitatem habere liberum arbitrium, ut ostendit S. Thomas quæst. 18. art. 4. & per consequens actiones ejus fuisse liberas. Secundò, omnes actiones Christi ex objecto & circumstantiis erant bonæ, ut ipse testatur Joan. 8. dicens: Ego quæ placita sunt ei facio semper. Tertiò, ejus humanitas erat Deo grata, tum gratia unionis, tum gratia habituali. Quarto, per actum charitatis omnia opera sua in Dei gloriam referebat. Quintò, ejus actiones erant viatoris: nam ut ostendit D. Thomas hic quæst. 15. art. 10. Christus simul erat viator & comprehensor, quia licet ab instanti conceptionis haberet beatitudinem animæ, & visione beatificâ frueretur, carebat tamen gloriâ corporis, & in eam tendebat per actus meritorios. Unde Jeremias 14. colonus & viator appellatur. Quasi colonus futurus es in terra, & quasi viator declinans ad manendum. Denique, promissum est præmium actionibus Christi, ut colligitur ex verbis Isaie supra relatis, & similiter Christus ordinavit actiones suas ad tale præmium: Sed conditiones illæ sufficiunt ad meritum, ut in Tractatu de merito fusè ostensum est: Ergo in Christo reperiuntur omnes conditiones ad meritum requisitæ.

Disp. 2.
art. 2.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Meritum libertatem arbitrii requirit: Sed in Christo libertas arbitrii non fuit, cum determinatus ad bonum extiterit, sine indifferentia ad malum: Ergo mereri non potuit.

Respondeo negando Minorem: Licet enim in Christo non fuerit libertas contrarietatis, consistens in indifferentia ad bonum & malum, fuit tamen libertas contradictionis, consistens in indifferentia ad agere & non agere, & ad hoc & illud bonum, quæ libertas ad meritum sufficit. Ita D. Thomas quæst. 29. de verit. art. 6. ad 1. & in 3. dist. 18. quæst. 1. art. 2. ad 5. De quo fusiùs infra.

Obijcies secundò: Meritum est opus viatoris: Sed Christus a primo instanti conceptionis non fuit viator, sed comprehensor: Ergo mereri non potuit.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem: licet enim Christus a primo instanti conceptionis esset comprehensor, & visione beatificâ frueretur, tamen simul erat viator, ut docet S. Thomas hic quæst. 15. art. 10. quia carebat beatitudine corporis.

Dices primò: Licet Christus simul esset viator & comprehensor, tamen non erat viator secundum animam, cum illa a primo conceptionis instanti, visione beatificâ frueretur, sed tantum secundum corpus, quod erat mortale & passibile: Atqui meritum esse debet ab anima, & a voluntate quæ potentia ejus est, & non a

M m m m 3 cor-